

Godišnje izvješće
o ugovorima o javnim uslugama u željezničkom putničkom prijevozu Republike
Hrvatske za 2023. godinu

Na temelju Uredbe (EZ) br. 1370/2007 o uslugama javnog željezničkog i cestovnog prijevoza putnika i stavljanju izvan snage uredaba Vijeća (EEZ) br. 1191/69 i (EEZ) 1107/70 kako je izmijenjena i dopunjena Uredbom (EU) 2016/2338 Europskog parlamenta i Vijeća od 14. prosinca 2016. o izmjeni Uredbe (EZ) br. 1370/2007 u pogledu otvaranja tržišta za usluge domaćeg željezničkog prijevoza putnika (Tekst značajan za EGP) (SL L 354, 23.12.2016.) (u daljnjem tekstu: Uredba (EZ) br. 1370/2007), Ministarstvo mora, prometa i infrastrukture ima obvezu sukladno članku 7. Uredbe (EZ) br. 1370/2007 objaviti godišnje izvješće o napretku potpisanog Ugovora o javnim uslugama za usluge od općeg gospodarskog interesa u javnom željezničkom prijevozu u Republici Hrvatskoj i ugovorenih obveza pružanja javnih usluga od općeg gospodarskog interesa u javnom željezničkom prijevozu u Republici Hrvatskoj za usluge od općeg gospodarskog interesa u javnom željezničkom prijevozu.

Dana 21. prosinca 2018. godine potpisan je Ugovor br. 1/2019/DP-HŽPP o javnim uslugama za usluge od općeg gospodarskog interesa u javnom željezničkom prijevozu u Republici Hrvatskoj između Republike Hrvatske, Ministarstva mora, prometa i infrastrukture i društva HŽ Putnički prijevoz d.o.o. za prijevoz putnika za razdoblje od 01. siječnja 2019. do 31. prosinca 2028. godine (u daljnjem tekstu: Ugovor br. 1/2019/DP-HŽPP). Na temelju članka 8. stavka 2a Uredbe (EZ) br. 1370/2007 recast, Ugovor br. 1/2019/DP-HŽPP je izravno dodijeljen, budući da je sklopljen u periodu između 24. prosinca 2017. godine i 2. prosinca 2019. godine. O izravnom sklapanju Ugovora br. 1/2019/DP-HŽPP između Republike Hrvatske, Ministarstva mora, prometa i infrastrukture i društva HŽ Putnički prijevoz d.o.o. dana 31. prosinca 2018. godine sukladno članku 5. stavku 4a Uredbe (EZ) br. 1370/2007 obavještena je Europska komisija, Glavna uprava za tržišno natjecanje i Glavno tajništvo Europske komisije te je objavljena informacija o navedenom na službenim stranicama Ministarstva.

- a) **Ugovorne stranke:** Republika Hrvatska, Ministarstvo mora, prometa i infrastrukture, Prisavlje 14, 10000 Zagreb, koje zastupa ministar g. Oleg Butković i trgovačko društvo HŽ Putnički prijevoz, društvo s ograničenom odgovornošću, Strojarska cesta 11, 10000 Zagreb, koje zastupa predsjednik Uprave g. Željko Ukić te članovi Uprave g. Damir Rubčić i g. Mario Zubak, za pružanje usluga željezničkog putničkog prijevoza.

Vlasništvo: 100% vlasnik društva HŽ Putnički prijevoz d.o.o. je Republika Hrvatska.

Stranka koja obavlja zakonski nadzor: Nadzor nad Ugovorom obavlja Ministarstvo mora, prometa i infrastrukture.

- b) **Trajanje ugovora o javnim uslugama:** Ugovor o javnim uslugama za usluge od općeg gospodarskog interesa u javnom željezničkom prijevozu u Republici Hrvatskoj za razdoblje od 2019. do 2028. godine sklopljen je na 10 godina, za razdoblje od 1. siječnja 2019. do 31. prosinca 2028. godine.
- c) **Opis usluga prijevoza putnika koje će se obavljati:** Predmet ovog Ugovora je pružanje usluge od općeg gospodarskog interesa u javnom željezničkom prijevozu putnika u Republici Hrvatskoj od strane Pružatelja usluge, tj. društva HŽ Putnički prijevoz d.o.o. i ugovorna naknada od strane Ministarstva mora, prometa i infrastrukture koju prima Pružatelj usluge za obavljanje usluge od općeg gospodarskog interesa. U sklopu pružanja usluge prijevoza aktivnih željezničkih vozila 84,56% putničkog prostora je klimatizirano, kod 22,01% je osigurana internetska usluga dok je kod 26,25% aktivnih željezničkih vozila osiguran prostor za prijevoz bicikala.
- d) **Opis parametara financijske naknade:** Naknada za obavljanje usluge od općeg gospodarskog interesa ne smije premašiti iznos koji je neophodan za pokriće neto troškova koji su nastali pri izvršenju obveze javne usluge, uzimajući u obzir prihode i razumnu dobit. Razumna dobit se utvrđuje kao povrat na angažirani kapital (ROCE). Kako bi se osiguralo da se Pružatelju usluga neće isplatiti prekomjerna nadoknada, maksimalni godišnji iznos razumne dobiti ne može prelaziti ekvivalent prinosa na 10-godišnje obveznice Republike Hrvatske za valute u eurima. Prihod(i) znači prihode od prijevoznih karata, uključujući zamjene za prijevozne karte, prihode proizašle iz studentskog prijevoza, prihode od prijevoza putnika s invaliditetom, prihode od kazni za vožnju bez prijevozne karte kao i prihode po osnovi dijeljenja prihoda – ako je to primjenjivo. Prihod(i) ne obuhvaća prihode od najma i zakupa te druge prihode. Iznosi naknade za pruženu uslugu prijevoza putnika ovise o volumenu prijevozne usluge.
- e) **Ciljevi u smislu kvalitete, kao što su točnost, pouzdanost i mjerodavne nagrade i sankcije:** Kako bi se poboljšala kvaliteta usluge, Ugovorom je omogućena prilagodba financiranja i uvjeti koje je potrebno zadovoljiti kako bi se mogla omogućiti nabava

vlakova iz EU fondova. Vrsta i opseg dogovorene i plaćene kvalitete te sustav kazni nalazi se u prilogima Ugovora (1 - 8), u kojima su popisani zahtjevi u pogledu standarda kvalitete, pouzdanosti, točnosti, razine usluge kao i zaštite i sigurnosti u odnosu na sve prijevozne usluge koje je društvo HŽ Putnički prijevoz d.o.o. dužno obavljati na temelju Ugovora.

Prilozi Ugovora :

- Prilog 1 – Opseg usluga
- Prilog 2 – Obračunska shema i Osnovna struktura obračuna naknade
- Prilog 3 – Sustav kazni
- Prilog 4 – Specifikacija vozila u uporabi; Tehničke specifikacije i Matrica zamjena
- Prilog 5 – Marketinški zahtjevi
- Prilog 6 – Struktura izvješća o ključnim pokazateljima
- Prilog 7 – Anketiranje putnika
- Prilog 8 – Program poticanja prihoda za financijsku godinu

Na temelju Odluke Vlade Republike Hrvatske o davanju suglasnosti Ministarstvu mora, prometa i infrastrukture za preuzimanje obaveza na teret sredstava državnog proračuna Republike Hrvatske za razdoblje od 2019. do 2028. godine, za sklapanje Ugovora s društvom HŽ Putnički prijevoz d.o.o. za prijevoz putnika o javnim uslugama za usluge od općeg gospodarskog interesa u javnom željezničkom prijevozu u Republici Hrvatskoj za razdoblje od 1. siječnja 2019. godine do 31. prosinca 2028. godine (u daljnjem tekstu: Odluka Vlade Republike Hrvatske) od dana 13. prosinca 2018. godine, ukupna ugovorena vrijednost Ugovora br. 1/2019/DP-HŽPP iznosi 613.179.374,88 eura te je raspoređena po godinama od 2019. - 2028. godine.

Niže navedene tablice prikazuju parametre na temelju kojih je izvršena usluga od strane društva HŽ Putnički prijevoz d.o.o. u željezničkom prijevozu putnika tijekom 2023. godine, a koje je Ministarstvo mora, prometa i infrastrukture Republike Hrvatske, sukladno članku 7. stavku 1. Uredbe (EZ) br. 1370/2007 i Ugovorom ugovorenih obveza pružanja javnih usluga od općeg gospodarskog interesa u javnom željezničkom prijevozu u Republici Hrvatskoj za usluge od općeg gospodarskog interesa u javnom željezničkom putničkom prijevozu dodijelilo društvu HŽ Putnički prijevoz d.o.o. u 2023. godini.

Tablica 1. – Godišnje izvješće za 2023. godinu – **financijski pokazatelji** (u EUR)

Godina	Ukupni iznos naknade	Ukupan prihod po Ugovoru	Ukupan trošak po Ugovoru	Ukupna razlika troškova i prihoda	Prosječna pokrivenost troškova prihodom	Prihod od prijevoza putnika vlakom
2023.	79.644.165,00	32.286.947,45	112.341.010,01	-80.054.062,56	19,75%	20.587.795,71

Napomena: Financijske vrijednosti iskazane su u eurima .

Na temelju navedenih parametara iz Tablice broj 1. – Godišnje izvješće za 2023. godinu - financijski pokazatelji, vidljivo je da je u 2023. godini za potrebe provedbe Ugovora br. 1/2019/DP-HŽPP društvu HŽ Putnički prijevoz d.o.o. isplaćeno 79.644.165,00 eura (1.038.304,98 eura odnosi se na ukupnu razliku sredstava u odnosu na ostvarenje za 2019. i 2020.) dok je prihod društva HŽ Putnički prijevoz d.o.o. iznosio 32.286.947,45 eura. Ukupni troškovi društva HŽ Putnički prijevoz d.o.o. iznosili su 112.341.010,01 eura. Slijedom navedenog, vidljivo je da je ukupna razlika između troškova i prihoda društva HŽ Putnički prijevoz d.o.o. iznosila -80.054.062,56 eura, pri čemu proizlazi da je prosječna pokrivenost troškova prihodom u 2023. godini iznosila 19,75%. Prihod od prijevoza putnika u željezničkom prometu u 2023. godini iznosio je **20.587.795,71** eura.

Tablica 2. – Godišnje izvješće za 2023. godinu – **naturalni pokazatelji**

Godina	Prevezen broj vlak/km	Odvezenih supstitucija bus/km	Broj vlakova	Ukupan br. prevezenih putnika	Prevezen br. putnika s invaliditetom i smanjenom pokretljivošću	Broj linija po Ugovoru	Ukupan br. stajališta i kolodvora
2023.	12.747.000	919.568	820	23.658.418	7.771	34	473

Na temelju navedenih parametara iz Tablice broj 2. – Godišnje izvješće za 2023. godinu – naturalni pokazatelji, ukupan broj prevezenih vlak kilometara u 2023. godini iznosio je 12.747.000 vlak/km, dok je odvezenih supstitucija bus kilometara bilo u iznosu od 919.568. Broj putničkih vlakova koji su prometovali na području Republike Hrvatske u 2023. godini iznosio je 820 od kojih je sukladno Ugovoru br. 1/2019/DP-HŽPP prometovalo 99 motornih vlakova, od kojih 51 dizel-motorni vlak te 48 elektromotornih vlakova. Ukupan broj dizel-motornih i elektromotornih vlakova koji prometuju na području Republike Hrvatske sukladno Ugovoru br. 1/2019/DP-HŽPP je 134 vlaka, od kojih je 57 niskopodnih vlakova. Ukupan broj

prevezenih putnika u željezničkom prometu u 2023. godini iznosio je 23.658.418 putnika od kojih se za osobe s invaliditetom i osobe smanjene pokretljivosti osiguralo 25,48% putničkog prostora u aktivnim željezničkim vozilima, odnosno prevezeno je 7.771 osoba.

Budući da je željeznički promet radi dotrajalosti infrastrukture u dosta nepovoljnijem položaju u odnosu na cestovni promet i cestovnu infrastrukturu, što znatno utječe na ponuđene prometne usluge korisnicima, Vlada Republike Hrvatske je kako bi približila željeznički prijevoz korisnicima, povećala mobilnost stanovništva, unaprijedila kvalitetu života te podigla standard građana, donijela Program Vlade Republike Hrvatske za razdoblje od 2020.-2024. godine. Programom Vlade Republike Hrvatske dogovoren je skup mjera koje imaju za cilj ostvarenje oporavka ekonomskog suvereniteta Republike Hrvatske. U sklopu jedne od mjera dogovoren je i Pilot-projekt besplatnog javnog željezničkog prijevoza djece i učenika osnovnih i srednjih škola, koji bi pridonio povećanju mobilnosti djece i učenika, kao i zaustavljanju iseljavanja mladih obitelji iz Republike Hrvatske. Pilot-projekt odnosi se na korištenje prijevoza vlakom za djecu, učenike osnovnih i srednjih škola na području cijele Republike Hrvatske, a provodi se u vremenskom razdoblju od 1. listopada 2021. do 31. prosinca 2024. godine.

Uz navedeno, u Europskoj godini mladih na temelju Zaključka Vlade Republike Hrvatske od 19. rujna 2022. u razdoblju od 1. listopada 2022. do 30. rujna 2023. godine provodi se pilot-projekt povoljnijeg prijevoza redovnih studenata kojima se po jedinstvenoj cijeni mjesečne karte od 9,95 eura omogućava neograničeno korištenje željezničkog prijevoza za oko 113.000 redovnih studenata na području Republike Hrvatske. S obzirom na iznimno veliki interes studenata za navedenim povoljnijim prijevozom, a kako cijena prijevoza više ne ovisi o relaciji putovanja, studenti putuju na puno duljim relacijama nego prije, što rezultira većim povećanjem broja putnika i nesrazmjerom između povećanja broja putnika i ostvarenih putničkih kilometara. Slijedom iznesenog na temelju Zaključka Vlade Republike Hrvatske od 27. rujna 2023. godine u razdoblju od 1. listopada 2023. do 31. prosinca 2024. godine nastavlja se provođenje pilot-projekta povoljnijeg prijevoza redovnih studenata.

Pilot-projekt obuhvaća neograničena svakodnevna putovanja vlakom od mjesta stanovanja do mjesta studiranja i povremena putovanja, kao što su jednodnevni izleti, odlasci liječniku, na ljetovanje i druga putovanja, u 2. razredu redovnih vlakova na području Republike Hrvatske.

Realizacija Pilot-projekata doprinijet će revitalizaciji prometa putničkih vlakova na nerazvijenim područjima, povećanju mobilnosti djece, učenika i studenata, zaustavljanju iseljavanja u urbane sredine i podršci demografskoj revitalizaciji, poboljšanju životnog standarda građana i poticanju korištenja željezničkog prijevoza. Sinergijom željezničkog prometa s ostalim prijevoznim modalitetima znatno će se ojačati i razvoj integriranog prijevoza putnika.

Tablica 3. - Broj ostvarenih putovanja učenika osnovnih i srednjih škola te studenata za razdoblje 2022/2023. godine

Broj ostvarenih putovanja	2022. godina	2023. godina
Osnovnoškolci	316.821	348.710
Srednjoškolci	5.135.134	8.301.777
Studenti	2.157.437	4.333.692
Mladi od 12 do 26 godina	33.098	30.715
Djeca do 18 godina koja ne idu u školu	8.159	4.076
UKUPNO	7.650.649	13.018.970

Iz tablice 3. – Broj ostvarenih putovanja učenika osnovnih i srednjih škola te studenata za razdoblje 2022/2023. godine vidljivo je povećanje broja putnika po navedenim kategorijama.

Navedene kategorije putnika u 2023. godini ostvarile su 13.018.970 putovanja što je povećanje od 170 % u odnosu na 2022. godinu.

U 2023. godini prevezeno je 18.120 učenika. U akademskoj godini 2022/2023. na temelju Pilot-projekta povoljnijeg prijevoza redovnih studenata prevezeno je 20.000 studenata.

Navedeno pozitivno utječe na razvoj i korištenje usluge prijevoza željeznicom, ali i održivost željezničkog prijevoza, čime se doprinosi i smanjenju štetnih plinova na okoliš.

Tablica 4. - Broj prevezenih putnika za razdoblje 2022/2023. godine

Prevezeno putnika	2022. godina	2023. godina
UKUPNO	18.363.541	23.658.418

Na temelju navedenih parametara iz Tablice broj 4. - Broj prevezenih putnika za razdoblje 2022/2023. godine vidljivo je da je ukupan broj prevezenih putnika porastao s 18.363.541 u 2022. godini na 23.658.418 putnika u 2023. godini.

Nadalje, kako bi se pomoglo stanovnicima pogođenim potresom na području Sisačko-moslavačke županije, od 30. prosinca 2020. godine do 30. lipnja 2024. godine Vlada Republike Hrvatske je osigurala mjeru korištenja besplatnog željezničkog prijevoza putnika. Navedena mjera besplatnog željezničkog prijevoza putnika na potresom pogođenim područjem Sisačko-moslavačke županije za sve stanovnike te sve službe koje sudjeluju u pružanju pomoći sanacije štete (Hrvatski Crveni križ, Stožer civilne zaštite, HGSS i dr.), također je pridonijela povećanju željezničkog putničkog prijevoza što je vidljivo iz Tablice broj 5. - Broj besplatno prevezenih putnika pogođenih potresom u Sisačko-moslavačkoj županiji (SMŽ) za razdoblje 2020/2021/2022/2023. godine.

Tablica 5. - Broj besplatno prevezenih putnika pogođenih potresom u Sisačko-moslavačkoj županiji (SMŽ) za razdoblje 2020/2021. godine te 2020/2021/2022.

Prevezeno putnika u SMŽ	2020. godina*	2021. godina	od 30.12.2020. – 31.12.2021.	2022. godina	2023. godina
UKUPNO	267*	686.402	686.669	907.586	1.102.465

Napomena:- *Besplatan prijevoz od 30. prosinca 2020.godine

Također, na temelju Zaključka Vlade Republike Hrvatske od 13. prosinca 2023. godine u razdoblju od 1. siječnja do 31. prosinca 2024. provoditi će se Pilot-projekt besplatnoga željezničkog prijevoza umirovljenika i osoba starijih od 65 godina. Cilj ovog projekta je omogućiti besplatan željeznički prijevoz umirovljenicima i osobama starijim od 65 godina kako bi se poboljšala kvaliteta života umirovljenika, potaknula održiva mobilnost, smanjili troškovi života za stariju populaciju te doprinijelo ekološki odgovornijem načinu putovanja starije populacije. Uz navedeno, ovim Pilot-projektom se promiče javni željeznički prijevoz, uz smanjenje prometnih gužvi na cestama.

Uz sve navedene usluge, društvo HŽ Putnički prijevoz d.o.o. u svojoj ponudi pruža i dodatne usluge prijevoza putnika u spavaćim vagonima, u vagonima s ležajevima, prijevoz kućnih ljubimaca, usluge izletničkih vlakova, razne usluge povoljnijeg smještaja u hotelima, toplicama i taxi prijevoza, usluge vagon-restorana, catering usluge i druge.